

Pričuchni si!

TEST VNADIDIEL NA LÍŠKY

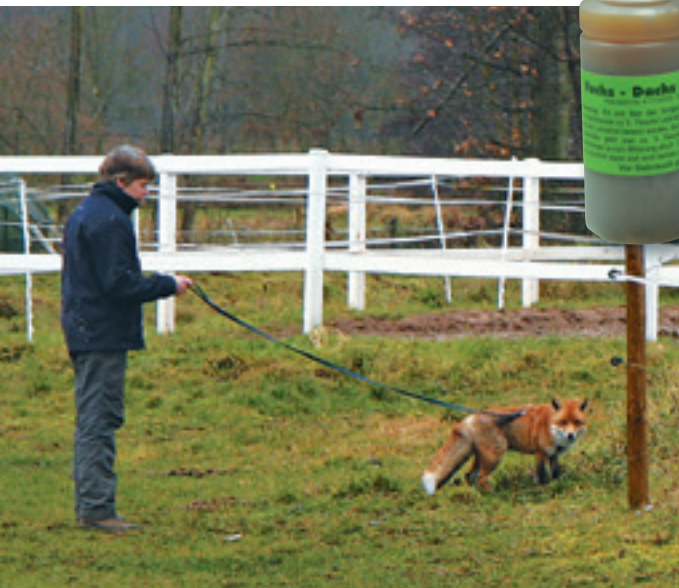
Líščí moč, éterické oleje, zápach údenej rybaciny – ponuka vnadidiel je bohatá. Ktoré pachy líšku skutočne prilákajú až pred posed? Skrotené lišiaky Spike a Kobold podstúpili test na špeciálnom pachovom okruhu. Nájst' svoje najobľúbenejšie „vône“ im netrvalo dlho.

© Koltrín Schmoock

**Spike a prípravky
Ködermöckle für Raub-
und Schwarzwild (granuly
pre dravú a diviačiu zver),
Red Fox Urine (moč líšky
obyčajnej), Vitfish, Caniol,
Fuchs-Dachs-Brunz (zmes
líščieho a jazvečieho
moču), Fuchs-Brunz (líščí
moč), Anisöl (anizový
olej) a Fuchspaste (pasta
pre líšky).**

K Spikeovým obľúbeným patrí aj vnaďdlo Vitfish, ktoré páčne rozkladajúcimi sa rybami.

© Kathrin Schmoock, Christian Schätze

”Nemohli by ste popísať o kúsok dozadu?“ pýta sa Petra Hachová. „Nerada,“ odpovedám, „predsa len chcem dosiahnuť ostrý záber lišiaka aj všetkých vnaďdiel, takže potrebujem byť so svojím širokouhlým objektívom dostatočne blízko.“

Spike bojazlivo ustupuje do slamy poskytujúcej ochranu a Petra Hachová mu povolí vodidlo. Zas až také zdomácnené tieto lišiaky totiž nie sú. Spike a Kobold sú pomerne diví, hoci ich rodina Hachová vychovala pomocou fľašky.

Z líščích mláďat vyrástli statné samce. „Keď boli Spike a Kobold ešte malí, často som ich mávala v dome. Teraz to už nejde, všetko by ob-

Zapriahnutý Spike a Petra Hachová: Spikea zaujal pach zmesi líščieho a jazvečieho moču.

hrýzli, rozhrýzli či dotrhali. Kedysi za mnou chodili ako psíky, aj vonku, ale tie časy sú nenávratne preč. Spike a Kobold sa riadia svojimi inštinktmí – čím sú starší, tým viac,“ opisuje Petra Hachová a dodáva, že dnes ich už nemôže zobrať na prechádzku inak ako na vodidle. „Bez neho by určite niekam zaliezli.“ Lišiaky totiž dôverujú iba ľuďom, ktorých poznajú od malička. „Len čo sa zjaví niekto cudzí a prípadne z neho ešte aj cítiť pach poľovačky alebo psa, hotovo,“ dokončí chovateľka Hachová.

Bez blesku

Škoda! A pritom som sa naozaj snažila obliecť neutrálne. Mám na sebe džínsy a béžovú bundu, ale je pravda, že aj poľovnícke čižmy. Tie som mala obuté včera počas nahánky, po ktorej som sa prešla aj okolo výradu. Pokúšam sa pôsobiť so svojím fotoaparátom nenápadne, ako sa len dá, a málo rozprávať – čo pre mňa vôbec nie je jednoduché. Nad titulnou fotografiou som sa zamýšľala už cestou k bydlisku rodiny Hachovej v dedinke Katzweiler pri Kai-

Spike a Kobold sú pomerne diví, hoci ich rodina Hachová vychovala pomocou fľašky.

Pokusný lišiak: Spike, viedla ho Petra
Vek: 7 rokov

Obľúbená potrava: ovocie

Osobitosti: rád značkuje, najmä v období párenia

Pachový parkúr: našiel všetky vnaďdlá;
najobľúbenejšie v abecednom poradí: anízový olej, Caniol, líščí moč od firmy Kieferle, líščí a jazvečí moč od firmy Kieferle, Vitfish

Pokusný lišiak: Kobold, viedol ho André
Vek: 7 rokov

Obľúbená potrava: syr

Osobitosti: vedľajšia rola v divadelnom predstavení Ronja, dcéra lúpežníka

Pachový parkúr: našiel všetky vnaďdlá;
najobľúbenejšie v abecednom poradí: Caniol, líščí moč od firmy Kieferle, Red Fox Urine (moč líšky obyčajnej)

Krotké, a predsa divoké

Spike a Kobold sú samce ako sa patrí, teda nevykastované. Sú zaočkované proti besnote a pravidelne odčervované. Oba lišiaky dostávajú špeciálnu potravu pre psy – zmes suchého a hotového krmiva. V čase výmeny srsti, teda na konci leta, líšky nie sú príliš hladné, Spike a Kobold vtedy preto dostávajú iba polovicu svojej bežnej dávky. Značkujú tam, kdeedia, aj v ohrade. Kosti z hydiny ohlodávajú a neprehltajú ako psy. Lovia a žerú potkany, myši a vtáky. Vonku zostávajú Spike a Kobold bez problémov aj v silnom daždi. V období párenia štekajú, raz sa na gazdovstve objavila zvedavá samica.

Ryšavca priam magicky prítahuje aj anízový olej. Pokusný lišiak zvedavo vetrí.

© Kathrin Schmoock, Christian Schätzle

serslauterne. Oba lišiaky by mali podľa možnosti zblízka oňuchávať fľaštičky s vnaďidlami. Teraz by som sa tešila, keby to klaplo aspoň s jedným. Prácu mi však sťažujú nielen ryšavci, ale aj vietor a dážď. Ponad kopcovitú krajinu sa presúvajú mohutné mraky, svetlo je úbohé. „Pokojne môžete použiť blesk,“

hovorí Petra Hachová. Blesk však nehrozí, pretože potom by „chalaní“ už nepózovali vôbec. Mlčky a bez pohnutia ležím v stodole na podlahe, fotoaparát mám pripravený. Medzičasom sa na streche z vlnitého plechu roztancovali veľké dažďové kvapky. Jednoducho nechávam Petru a jej syna

Silný tím: Petra a André Hachovci sú pre Spikea a Kobolda súčasťou rodiny.

Andrého pracovať a po dobrej polhodine mám skutočne hotovú sériu fotiek s lišiakom, vhodných na titulku.

„A čo teraz?“ pýta sa Petra Hachová. „Teraz ideme na pachový parkúr. Ja rozmiestnim šesť vnaďidiel vo vzdialenosti približne 50 metrov od seba. Vy tadiaľ po-

© Kathrin Schmoock, Christian Schätze

Pri stípiku zavetrí Kobold moč svojich amerických príbuzných.

tom prejdete s lišiakom na vodidle, pričom treba dať pozor, aby mal možnosť prípravky zavetriť.“ Lúka je mokrá a blatistá. Otváram žltú fľaštičku s produktom *Red Fox Urine*. Fúj, riadne zapácha. Nakvapkám z neho trochu na kôl ohrady a idem ďalej. Ďalšiu páchnucu bombu zanechávam 50 metrov odtiaľ. Do desiatich minút mám všetky vzorky rozmiestnené.

Ako pes

Pokusným lišiakom číslo jeden je Spike s Petrou v závese. Je pozoruhodné, ako tento „krotký“ lišiak inštinktívne hľadá akýkoľvek úkryt a zakráda sa popri vysokej tráve. Keď prechádza okolo vnaďidla *Red Fox Urine*, zľahka zodvihne hlavu, pokračuje však ďalej. Zastaví sa až pri nasledujúcom kole, ktorý som pokropila zmesou líščieho a jazvečieho moču od firmy Kieferle. So záujmom pri ňom vetrí a zdrží sa tu približne desať sekúnd. Potom si to však namieri rovno ku kameňu, ktorý som pokvapkala líščím močom značky Kieferle. Dva metre od neho sa Spike vytrhne. Potom sa pustí po stope ako farbiar a po 50 metroch zastane opäť.

Kobold a André Hach: Stát, tu predsa niečo bolo! Pri prípravku Caniol sa lišiak s potešením zdrží trochu dlhšie.

Vitfish pôsobí na lišiaka obzvlášť silno. Spike pri ňom prehrabáva pôdu a napokon zodvihne nohu ako pes. „Chce tým vyjadriť, že je to jeho,“ vysvetľuje Petra Hachová. Najradšej by som sa k zvieratú teraz priblížila a urobila zopár záberov, len čo sa však pohnem, urobí smerom ku mne nedôverčivé gesto. Je to bez šance. Ostávam teda stát' uprostred lúky a dovoľím dažďu, aby ma naďalej bičoval. Spike sa konečne odlepí a pokračuje. Lišiakov záujem teraz vzbudí anízový olej od firmy Kieferle, on však ide ďalej. Z prípravku *Caniol* firmy 2oaks je Spike natoľko očarený, že od neho odmieta odísť. Olizuje drevo, po ktorom som produkt rozotrela. Petra a Spike sa chcú napokon vrátiť na statok. Musia prejsť okolo mňa, Spike ma však ešte stále nemá príliš v oblube a krčí sa k mokrej pôde. Odstúpim teda o pár krokov dozadu a lišiak so svojou sprievodkyňou v päťach už aj trieli do stodoly, cestou využijúc každú možnosť úkrytu. Kým privedú Kobolda, raz-dva vytvorím na neutrálnom priestore nový okruh s pachmi – využijem na to zopár kameňov, kusov dreva a krtincov. Na prvom použitom te-

réne Spike predsa len zanechal svoje stopy, čo by mohlo Koboldovo správanie výrazne ovplyvniť.

Do sucha!

„Hotovo. Na rade je Kobold,“ volám na Andrého. Kobold sebaisto zamieri k lúke. Podmanil si ho hneď prvý zápach: *Caniol*. Vetrí pri ňom podobne ako Spike. „Je to preňho vzrušujúce,“ kričí André. Práve si utieram objektiv, ktorý je od dažďa úplne mokrý. Potom opäť obrátim zrak ku Koboldovi. Ten sa medzičasom presunul ďalej, až kým nezavetрил *Red Fox Urine*. Spike tomuto vnaďidlu venoval len minimálnu pozornosť, Kobold si však dáva načas a dôkladne preňucháva okolie. Po dvadsiatich sekundách pokračuje rýchlym krokom a letmo zaregistruje anízový olej od firmy Kieferle, prípravok *Vitfish* aj líščí a jazvečí moč značky Kieferle. Pristaví sa až pri bielom kameni, ktorý som ozvláštnila líščím močom, opäť od firmy Kieferle. Lišiak sa pustí do dôkladného skúmania kameňa. A mne sa naskytá šanca konečne ukoristiť nejaké zábery zblízka! Priplichtím sa bližšie, ale Kobold, zdesený mojou prítomnosťou, skočí do priekopy a ukryje sa

Spike tomuto vnaďidlu venoval len minimálnu pozornosť, Kobold si však dáva načas a dôkladne preňucháva okolie.

**Kobold
zavetril
líščí moč
a niekoľko
sekúnd pri
ňom zostáva.**

v spásanosnom trstí. „Pod von,“ upokojujúco hovorí André svojmu zverencovi, „veď budeš celý mokrý.“ Vzdávam sa a ustupujem – žiadne zábery zblízka teda nebudú. Až keď som úplne preč, odváži sa Kobold opatrne vystrčiť hlavu

z úkrytu a čoskoro nato ho opustí úplne. „Zvládli ste celý okruh,“ zakričím na dvojicu. „A teraz šup do sucha!“

Líšiaky si trpezlivo nechajú sňať postroj a vodidlo a idú do ohrady. „A tu je malá odmena.“ Cez pletivo

im podávam trochu pasty pre líšky a dve granuly. Tie líšiaky okamžite a s pôžitkom rozhrýzú, pastu však len krátko oňuchajú a nechajú tak. „Pokiaľ ide o potravu, títo dvaja sú tak trochu rozmaznaní. Napríklad rybu žerú len varenú. Takže táto pasta asi nebude nič pre našich labužníkov,“ hovorí chovateľka. Zhrňme si to. Oba líšiaky našli všetky vnadidlá, pri jednotlivých produktoch sa však pristavili rozlične dlho. Nuž, chute sa rôznia. Čo je pre jedného chutné, iného zďaleka nemusí nadchnúť. V revíre to bude dozaista podobné. Škoda, že sme v našom pokusnom tíme nemali žiadnu samicu. Ktovie, možno by mala iné preferencie ako samce. Dôležitý detail: líšky sa veľmi nerady pohybujú po voľnom priestranstve, nech by ich vôňa akokoľvek lákala. Na tento fakt treba pri výbere umiestnenia vnadidla v revíre rozhodne prihliadnuť.

**Text: Kathrin Schmoock
(Prebrané z nemeckého časopisu
Wild und Hund, 1/2008)**